

Felsőbb osztályba léphet!

Új irodalmi vizsgavételkedő a rádióban

Felsőbb osztályba léphet! címmel országos egyéni vizsgavételkedőt hirdet meg a Magyar Rádió ifjúsági főosztálya és a Vendel utcai dolgozók gimnáziuma — jelentette be Petur István főosztályvezető-helyettes azon a sajtótájékoztatón, amelyet kedden tartottak a rádióban. A műsor célja, hogy a lakosság középiskolai bizonyítvánnyal nem rendelkező részének lehetővé tegyék nyilvános rádiós-vizsgán magyar nyelvből és irodalomból, a középiskola bármely osztályának anyagából hivatalos végzettséget szerezzen.

A rádiós műsorra jelentkezők iránti követelmények megegyeznek a dolgozók gimnáziuma tantervi előírásaival. A nyilvános rádióvizsgát megelőzően a jelöltek írásbeli feladatot oldanak meg és tájékoztató jellegű előzetes beszélgetésen vesznek részt. A vizsgavétel-

kedő részvevői a Magyar Rádiótól postafordultával megkapják a felkészüléshez szükséges, a dolgozók gimnáziumában használatos tankönyveket, egy-egy témakörhöz tanulásvezérlő lapot, és azt az útmutatót, amely tartalmazza az elolvasandó művek címét, az ajánlott olvasmányok jegyzékét, és a tankönyv alapján pontosan megjelöli a vizsganyagot.

A vizsgázók egy vagy több év anyagából számolhatnak be és optimális esetben teljes középiskolai végzettséget szerezhetnek.

Az új vételkedő bázisiskolája a Vendel utcai dolgozók gimnáziuma, amely közvetlenül részt vesz a tananyag feldolgozásában, el látja azokat az adminisztrá-

tív feladatokat, amelyek az iskolára hárulnak. Ugyancsak itt vizsgázhatnak azok a jelentkezők is, akik időhiány miatt nem kerülhetnek a rádió nyilvánosságára elé.

A Felsőbb osztályba léphet! műsora a tervek szerint első ízben május 21. és június 18-a között jelentkezik nyolc alkalommal, heti 60 percen. Második alkalommal az őszi vizsgaperiódusban sugározzák a műsort.

Az 1977-es évet kísérletinek tekintik a sorozat készítői. Siker esetén az akciót kiterjesztik más tantárgyra is és szerves részévé teszik egész felnőttoktatási rendszerünknek. A vizsgavételkedőre olyan 16 éven felüliek jelentkezhetnek, akiknek legalább az általános iskolai nyolc osztály elvégzéséről van érvényes bizonyítványuk. Az első vizsgaidőszakra a jelentkezés határideje: 1977. március 6.

Cím: Magyar Rádió ifjúsági főosztály, 1800 Budapest, Bródy Sándor utca 5-7. A borítékra vagy a levelezőlappalra kérik ráírni: Felsőbb osztályba léphet. A további jelentkezés folyamatos. (MTI)

Pincérfrakk utcai cicák

A Móra könyvespolca Pesttől Debrecenig

A Gyermek- és Ifjúsági Könyvszolgálat elnevezéssel létrejött új szervezet feladata, hogy különböző módokon segítse a könyvekkel kapcsolatos tájékozódást, serkentse a gyermekek olvasási kedvét. Neve is jelzi, a gyerekek, a fiatalok olvasáskultúráját akarja fokozni, de tájékoztatási körébe kívánja vonni azokat a felnőtteket is, akik az ifjúsággal foglalkoznak.

A tervek szerint negyedévenként különféle kiadványokat juttatnak el a különböző korosztályú iskolásoknak és dolgozó fiataloknak, fél évente pedig tájékoztató jelenik meg — ez az óvónők munkájához nyújt segítséget.

A munkát a Móra Kiadó végzi, de prospektusaiban figyelemmel kíséri a többi kiadó ifjúságnak szánt műveit is.

A Móra Kiadó — gondozza az összes ifjúsági és gyermekkönyv kilenc tizedét — 1971 és 1976 között megduplázta a könyvek számát, a példányszám pedig a régiének háromszorosára nőtt.

És néhány kedvelt gyermekolvasmány még így sem kapható a boltokban!

Pedig — ez Szilvási Györgynek, a kiadó igazgatójának tájékoztatója — a legnépszerűbb könyveket, így például a Gógós Gúnár Gedeont, a Mosó Masa mosodáját évente mintegy ötven-hetven ezer példányban adják ki újra. A kiadó munkatársainak az a célja, hogy már a legkisebbeknek is könyv kerüljön a kezébe. És itt az éppen típegni kezdő két évesekre gondolnak. Sohasem lehet elég korán kezdeni a könyvvel való barátkozást! Csak ilyen alapokról indulva válhatunk valóban olvasó nemzetté. Fontos persze, hogy az első élmények tartalmasak legyenek. Ezért fordítanak a szerkesztők különös gondot a megjelenő művek szépségére — könyvészeti és grafikai értelemben egyaránt. Kifűnő képművészek egész sorát foglalkoztatják.

Az irodalom története azt bizonyítja, hogy az ifjúsági irodalom klasszikus műveit nemcsak a fiataloknak szánják. A jó művet ugyanis

bármelyik generáció elolvashatja. Az ifjúsági könyvkiadásnak talán éppen ez a legnagyobb gondja. Remekművek nem születnek minden évben. A kiadó apparátusa ezért figyeli egyre jobban a külföldön napvilágot látó, ifjúságnak is szóló könyveket; és ezek közül is azokat elsősorban, amelyek a kamaszokhoz szólnak, mert változatlanul kevés olyan könyv kerül a boltokba, melyek a tinédzserek irányítói lehetnének a felnőtté válás bonyolult korszakában.

A Móra Kiadó 1972-ben indította útjára az Így élt... című sorozatot, amely hiteles írásbeli dokumentumok, egykori rajzok, fényképek alapján ismerteti meg az emberiség nagyjaival; a Fiatalok Könyvtára a klasszikusokat kedveltetheti meg olvasóival.

Örvendetes, hogy kiadják a legifjabb irónemzedék fiatalokról szóló novelláit, regényeit.

Kiszámították, hogy az általuk egyetlen esztendőben kiadott könyvekhez, ha sorba állítanák, Pesttől Debrecenig érő polc kellene. Bőséges a választék is, 1930-ban például negyvenöt ezer kevesebb fiataloknak szánt mű jelent meg hazánkban, mint ma. És sokkalta kevesebb olyan kiváló alkotás, mint Weöres Sándor versei, vagy Kormos István legújabb alkotása, a Pincérfrakk utcai cicák. A kiadó jelentős írókat nyert meg eddig is. Tervei szerint még több alkotót igyekeznek felkérni, hogy írjon ezeknek a korosztályoknak.

Montaigne mondta: „A könyv a legjobb útravaló, amelyet találtam a földi életben, és rendkívül sajnálom azokat az értelmes embereket, akik ezt nem tudják.” Az útravalót korán kell beszerezni. És ha az ifjúsági kiadó jól dolgozik, meg segítenek is neki mindazok, akik megtehetik, akkor a közös munka eredményt hoz. Szükséges, hogy így legyen.

Petri Ferenc

A februári Kincskereső

A farsang vidámságát, a maszkabálak humorát idézi a Kincskereső februári számának több írása, és a borító harmadik oldalán levő egész oldalas rajz. *Vinkler László* szegedi festőművész készítette ennek a lapszámnak sokszínű, több stílusban készült, nagyszerű illusztrációit. A humoros, satirikus és groteszk írások csokrában megtalálható *Hallama Erzsébet* novellája, *Stephen Leacock* detektívtörténet-paródiája, s jó néhány vers *Arany János*, *Kosztolányi Dezso*, *Kiss Benedek*, *Weöres Sándor*, *Mosonyi Aliz*, *Szepesi Attila*, *Ogden Nash* tollából. Ezt az összeállítást tovább gyermekversek és két tréfás költői évődés — *Orbán Ottó* Kormos Istvánhoz írott verstréfiája és *Nagy László* „vidám üzenete” *Zelk Zoltán*hoz —

teszi teljessé. Kiegészíti a prózát *Kassák Lajos* Cinege halála című elbeszélése, *Grigorij Gorin* A papám meg én című írása, *Tarlay Ede* novellája, *Kormos István*, *Nemes Nagy Agnes*, *Tamás Menyhért*, *Vas István* és *Zelk Zoltán* versei. *Beney Zsuzsa* ezúttal *Petőfi Sándor* A pusztán telen című versét elemzi. *Sebő Ferenc*, a népszerű folkmuzsikusként két népi hangszerről írt a Testvérműszak rovartban. Írását kiegészíti két kotta, egyiket *Weöres Sándor*, másikat *Nagy László* versére szerezte. *Péter László* Móra léptei nyomában vezeti el az olvasókat Szeged irodalmi emlékhelyeire. Ismét megtalálható a könyvismertetés, a rejtély és a kisliskon. Első ízben küldi el üzeneteit a levelezőkhöz *Zsóka* néni. A lap fotóit *Horváth Dezso* készítette.

Gyermekek a békéért

Egy tanácskozás elé

Február 13-15. között Budapestén tartja kibővített elnökségi ülését a gyermek- és serdülőkorú mozgalmak nemzetközi bizottsága (CIMEA). A mostani tanácskozás egyik fő napirendi pontja éppen az 1977. évi munkaterv megvitatása lesz. Erről tájékoztatta Alföldy Tádé, a CIMEA főtitkára az MTI munkatársát.

— A békéért, a társadalmi haladásért folytatott küzdelemben való együttműködés elmélyítése, a 44 tagszervezetünk számára közös feladatokat adó munkaprogram elfogadása lesz a háromnapos tanácskozás központi témája. Így sok szó esik majd a nemzetközi gyermekmozgalom története eddigi legnagyobb szabásának ígérkező eseményéről, az 1977. július 21- augusztus 3. között Moszkvában és Artyekban sorra kerülő gyermekfesztiválról. A szovjet pionírszervezet több mint 2500 külföldi résztvevőt vár ide a világ minden tájáról.

A CIMEA ideai munkatervében is szerepel a nemzetközi táborozás megrendezése, amely hatékony eszköze a népek közötti barátságra nevelésnek, a távoli országokban élő gyermekek közötti személyes kapcsolatok megteremtésének. Evről évről sok tízezer kisdíák jut el a CIMEA tagszervezeteinek nemzetközi táborába. A cseretáborozást tovább kívánjuk fejleszteni. Kezdetül az egyik legnépszerűbb, visszatérő eseményünk a Barátság négytusa nemzetközi sporttalálkozó. Tavaly Lengyelországban bonyolítottuk le az országos versenyek legjobbjainak nemzetközi erőpróbatájt.

Nemcsak a gyerekeknek, hanem a felnövekvő nemzedék mozgalmába tömörítő gyermekszervezetek vezetőinek is szervezünk szemináriumokat. Így májusban Lengyelországban találkozunk

tagszervezeteink képviselői, hogy megvitassák: hogyan lehet bevonnai a gyermekeket környezetünk védelmébe, megóvásába, ezzel kapcsolatban milyen nevelési tapasztalatok halmozódtak fel. Az ősszel Bécsben szemináriumot rendezünk. A gyermek és a tömegtájékoztató eszközök címmel — mondotta végzetül Alföldy Tádé.

Elhunyt Vendel Miklós akadémikus

Vendel Miklós Kossuth-díjas akadémikus, számos magyar és külföldi tudományos társaság tiszteletbeli tagja, életének 81. évében hétfőn elhunyt. Halálával a magyar és a nemzetközi földtani tudományos életet nagy veszteség érte. Nemzetközi visszhangot kiváltott műveket publikált a többi között a közet-, érc- és szénmeghatározási módszerekről. A Magyar Tudományos Akadémia Vendel Miklóst saját halottjának tekinti. Temetéséről később intézkednek. (MTI)

A csend művészete

Az ország legismertebb pantomimcsoportja, a *Köllő Miklós* vezette Domino együttes háromrészes műsorral járja a világot. Ebben az évadban már körülbelül 60 előadást tartottak. Műsoruk első részét hétfőn este mutatták be Szegeden, a Bartók Béla Művelődési Központban, a második előadás március elején lesz.

Az összeállítás címe: A csend művészete — a pantomim. Köllő Miklóst a szükség vehette rá arra, hogy a szavak nélküli beszéd művészetét ezúttal a szavak segítségével mutassa be. Magyarországon ugyanis 1945 óta nem adtak ki semmiféle ismertetőt, sem szakmai, sem népszerűsítő irodalmat erről a műfajról. A közönség tehát nemigen tudja, nem is tudhatja, mi a pantomim, pedig az érdeklődés nem hiányzik, az együttes országjáró szerzett tapasztalatai szerint mostanában egyre fokozódik. A műfajt bemutató, ismeretterjesztő jellegű összeállítással tehát maguk a pantomimesek igyekeznek pótolni a tájékozódás egyéb forrásait. Módszerük, úgy tűnik, elég hatásos: a művészeti ág kialakulását és fejlődését nemcsak Köllő Miklós érdekes, könnyed, közvetlen hangvételű előadásából követhette a kö-

Acs S. Sándor felvétele

Igy festett a kis Pierot

zönség, hanem az egyes fejlődési állomások stílusjegyeit az élő bemutatókból, a korhű pantomimjelenetekből is leszárhette. A kultikus táncoktól az ókori Róma hírneves mímusainak pikáns jelenetein át ívelt a bemutatók sora, hosszabban időz-

tek a Commedia dell'arte típus szereplőinél, majd a romantika korában felvirágzó pantomimművészet eredményeit, a francia *Jean Gaspard Debureau*-t és nevetett, lisztes arcú, kedvelt figuráját, a kis Pierot mutatták be. A modern pantomim korát a század elejétől számítják. „Atyamestere”, a mozgásrendszer tudatos kidolgozója szintén francia volt, *Etienne Decroux*, akinek tanítványai között a világszínháznak olyan nevezetes alakjai voltak, mint *Jean-Louis Barrault* és *Marcel Marceau*.

Köllő Miklós a bemutatott után elmondta, hogy sorozatuk felépítésében a pantomimművészet magyarországi fejlődésének sajátosságaira is ügyeltek. A modern, drámai szerkezetű, elvont gondolatosságú pantomim úgy lehetett népszerű nálunk, hogy nem előzte meg a klasszikus, főként helyzetkomikumra épülő pantomim széles körű elterjedtsége és népszerűsége. A műsorsorozat első, ismeretterjesztő darabja után az együttes második előadása már színházi élményt adó, modern pantomim lesz. A harmadik pedig egy kétfelvonásos, Gogol, Dosztojevskij és Bulgakov műveinek feldolgozása.

S. E.